Ner. 108. Czwartek 11. Maja 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Francya. — Belgia. — Dania. — Rosya. — Księztwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 5. maja. Dnia 6. maja 1854, wyjdą w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będą rozesłane XXXIX. i XL. zeszyty dziennika rządowego ustaw państwa.

XXXIX. zeszyt zawiera pod

Nr. 110. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z 24. kwietnia 1854, tyczące się politycznej i sądowej organizacyi księstwa Bukowiny.

Nr. 111. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z 24. kwietnia 1854, tyczące się politycznej i sądowej organizacyi królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem i księstwami Oświecim i Zatorz.

XL. zeszyt zawiera pod

Nr. 112. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 30. kwietnia 1854, zawierające przepisy transytoryczne dla nakazanego najwyższem postanowieniem z dnia 16. kwietnia 1854, zaprowadzenia nowo-organizowanych krajowych władz politycznych w koronnych krajach Niższej i Wyższej Austryi, Salcburga, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Kroacyi z Slawonią, Nadbrzeża, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny i Siedmiogrodu, równie jak obwodowych władz Lwowskiego i Krakowskiego administracyjnego okręgu z 29. maja 1854.

Nr. 113. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 30. kwietnia 1854, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, objętych w powszechnym celnym okręgu — względem zniesienia kontrolowego urzędu w Leitomiszl.

Lwów, 29. kwietnia. Dla urządzenia szkoły trywialnej w Trybuchowcach, obwodzie czortkowskim zobowiązała się gmina tamtejsza wspólnie z sąsiednią gminą Liczkowce do płacenia na utrzymanie nauczyciela corocznej składki w sumie 156 złr. 25 kr. m. k. w gotowiźnie i do zsypania 20 korcy zboża (żyta, pszenicy, jęczmienia i hreczki w różnych częściach), na opalenie zaś szkoły zobowiązały się gminy pomienione dostawić corocznie 8 kóp okłotów słomy, a oprócz tego podjęły się wybudować porządny budynek szkolny i utrzymywać go w stanie należytym.

Przypadającą w tej mierze składkę, jaką gmina Trybuchowce dawać miała z swej strony na szkołę trywialną w Liczkowcach, przyjęła teraz gmina Liczkowce całkiem na siebie.

Uposażenie nauczyciela tej szkoły wynosi 134 złr. 50 kr. m. k. i 30 korcy 16 garncy zboża. Na opał szkoły przeznaczono 9 kóp 24 okłotów słomy.

Te chwalebne usiłowania dla podźwignienia szkół ludowych, podaje się do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 10. maja. Jego c. k. Apost. Mość raczył panu Józefowi *Kohn* w najwyższem uznaniu lojalnego sposobu myślenia wyrażonego w przesłanym Najjaśniejszemu Panu poemacie hebrajskim pod tyt.: „Ein Lichtstrahl" przesłać najłaskawiej złoty medal przez ces. król. najwyż. urząd szambelański.

(Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych itd. względem politycznej i sądowej organizacyi Galicyi. — (Ciąg dalszy. Ob. N. 107 Gaz. Lwows.)

§. 5. W Lwowskim administracyjnym okręgu będą zaprowadzone następujące sądy pierwszej instancyi:

1) Krajowy sąd we Lwowie dla obwodów Lwowskiego i Żółkiewskiego i dla miasta Lwowa;

2) Obwodowy sąd w Przemyślu dla obwodów: Przemyskiego i Sanockiego;

3) Obwodowy sąd w Złoczowie dla obwodów: Złoczowskiego i Brzeżańskiego;

4) Obwodowy sąd w Samborze dla obwodów: Samborskiego i Stryjskiego;

5) Obwodowy sąd w Tarnopolu dla obwodów: Tarnopolskieg i Czortkowskiego;

6) Obwodowy sąd w Stanisławowie dla obwodów: Stanisławowskiego i Kołomyjskiego.

§. 6. Jurysdykcya Lwowskiego krajowego sądu jako tabuli krajowej dla królestwa Galicyi będzie postanowiona normą juryzdykcyi cywilnej z 20. listopada 1852, §. 49. lit. a i 90, a przepisy regulaminu karnego procesu z 29. lipca 1853, postanawiają, jak dalece sądownictwo karne rozciąga się na cały Lwowski okręg administr.

§. 7. Sądownictwo handlowe będzie sprawowane przez każdy sąd pierwszej instancyi dla jego juryzdykcyi za wezwaniem asesorów ze stanu handlowego.

§. 8. Sprawowanie sądownictwa górniczego dla obwodów: Sanockiego, Przemyskiego, Samborskiego, Stryjskiego, Lwowskiego i Żółkiewskiego jest poruczone obwodowemu sądowi w Samborze.

Dla obwodów: Stanisławowskiego, Kołomyjskiego, Czortkowskiego, Tarnopolskiego, Złoczowskiego i Brzeżańskiego obwodowemu sądowi w Stanisławowie.

§. 9. W miejscach sądów obwodowych w Przemyślu, Złoczowie, Samborze, Tarnopolu i Stanisławowie, równie jak w okręgach przyległości tych miast, będzie sprawowane sądownictwo w sprawach cywilnych i karnych przez przynależny sąd obwodowy i przez mający się postanowić przy każdym z nich na mocy §. 6. najwyższych postanowień z 14. września 1852 o zaprowadzeniu władz sądowych, miejski delegowany sąd okręgowy według prawnych przepisów kompetencyi.

We Lwowie będą zaprowadzone trzy takie miejskie delegowane sądy okręgowe dla załatwiania spraw sądowniczych dla miasta i okręgu jego przyległości, a mianowicie jeden dla przysługującego cywilnego sądownictwa w okręgu miasta i przedmieść, jak dalece rozciąga się urzędowanie Lwowskiego magistratu; drugi dla przysługującej cywilnej juryzdykcyi w przydzielonym do politycznego urzędu Lwowskiego okręgu przyległości, a trzeci dla przysługującego sądownictwa tak w okręgu miejskim jak wiejskim.

W okręgu Brodzkim będzie sprawowane sądownictwo przez osobny sąd okręgowy.

§. 10. W okręgach Lwowskim (przyległość), Przemyskim, Złoczowskim, Samborskim, Tarnopolskim, Stanisławowskim i Brodzkim, będą zaprowadzone urzęda okręgowe tylko dla spraw administracyi politycznej.

§. 11. We wszystkich innych okręgach będzie sprawowane przynależne sądownictwo i administracya polityczna przez postanowione w tej mierze urzęda okręgowe.

§. 12. Indagacyjne sądy na zbrodnie i przestępstwa są postanowione:

a) W Lwowskim obwodzie:

1. Krajowy sąd we Lwowie dla miasta Lwowa i okręgu jego przyległości, następnie okręgi Winniki i Janów; 2. okręgowy urząd w Gródku dla okręgów Grodeckiego i Szczerzeckiego.

b) W Żółkiewskim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Żółkwi dla okręgów: Żółkiewskiego, Kulikowskiego i Niemirowskiego; 2. okręgowy urząd w Sokalu dla okręgów: Sokala, Wielkich Mostów i Bełza; 3. okręgowy urząd w Rawie dla okręgów: Rawy i Uhnowa; 4. okręgowy urząd w Lubaczowie dla okręgów: Lubaczowa i Cieszanowa.

c) W Przemyskim obwodzie:

1. Obwodowy sąd Przemyski dla okręgów: Przemyśla, Niżankowic i Mościsk; 2. okręgowy urząd w Jaworowie dla okręgów: Jaworowa, Sądowej Wiszni i Krakowca; 3. okręgowy urząd w Jarosławiu dla okręgów: Jarosławia, Sieniawy i Radymna:

d) W Sanockim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Dobromilu dla okręgów: Dobromila, Lutowisk i Ustrzyk dolnych; 2. okręgowy urząd w Lisku dla okręgów: Liska i Baligrodu; 3. okręgowy urząd w Sanoku dla okręgów: Sanoka, Rymanowa i Bukowska, a 4. okręgowy urząd w Dubiecku dla okręgów: Dubiecka, Birczy i Brzozowa.

e) W Złoczowskim obwodzie:

1. Obwodowy sąd Złoczowski dla okręgów: Złoczowa, Oleska, Glinian i Zborowa; 2. okręgowy urząd w Busku dla okręgów: Buska, Radziechowa i Kamionki Strumiłowej; okręgowy urząd w Załościach dla własnego okręgu; 4. okręgowy urząd w Brodach dla okręgów Brodzkiego i Łopatyńskiego.

f) W Brzeżańskim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Brzeżanach dla okręgów: Brzeżan, Kozowy, Podhajec; 2. okręgowy urząd w Rohatynie dla okręgów: Rohatyna, Przemyślan, Bursztyna; 3. okręgowy urząd w Bóbrce dla okręgów: Bóbrki i Chodorowa.

g) W Samborskim obwodzie:

1. Obwodowy sąd w Samborze dla okręgów: Sambora, Lacka, Starejsoli, Starego miasta; 2. okręgowy urząd w Turce dla okręgów: Turki i Boryni; 3. okręgowy urząd w Komarnie dla okręgów: Komarna i Rudek; 4. okręgowy urząd w Drohobyczy dla okręgów: Drohobyczy, Medenic i Podbusza.

h) W Stryjskim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Stryju dla okręgów: Stryja, Mikołajowa i Skolego; 2. okręgowy urząd w Bolechowie dla okręgów: Bolechowa, Doliny, Rożniatowa; 3. okręgowy urząd w Kałuszu dla okręgów: Kałusza, Wojniłowa i Żurawna.

i) W Tarnopolskim obwodzie:

1. Obwodowy sąd w Tarnopolu dla okręgów: Tarnopola, Ihrowic, Mikuliniec; 2. okręgowy urząd w Zbarażu dla okręgów: Zbaraża i Medyń; 3. okręgowy urząd w Trembowli dla okręgów: Trembowli i Złotnik; 4. okręgowy urząd w Skałacie dla okręgów Skałatu i Grzymałowa.

k) W Czortkowskim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Czortkowie dla okręgów: Czortkowa, Budzanowa, Jazłowca i Kopeczyniec; 2. okręgowy urząd w Zaleszczykach dla okręgów: Zaleszczyk i Tłustego; 3. okręgowy urząd w Borszczowie dla okręgów: Borszczowa, Mielnicy, Husiatyna.

l) W Stanisławowskim obwodzie:

1. Obwodowy sąd w Stanisławowie dla okręgów: Stanisławowa, Halicza i Bohorodczan; 2. okręgowy urząd w Nadwórnie dla okręgów: Nadwórny, Delatyna, Sołotwiny; 3. okręgowy urząd w Buczaczu dla okręgów: Buczacza i Monasterzysk; 4. okręgowy urząd w Tyśmienicy dla okręgów: Tyśmienicy i Tłumacza.

m) W Kołomyjskim obwodzie:

1. Okręgowy urząd w Kołomyi dla okręgów: Kołomyi, Gwoździca, Peczeniżyna; 2. okręgowy urząd w Śniatynie dla okręgów: Śniatyna i Zabłotowa; 3. okręgowy urząd w Kuttach dla okręgów: Kutt i Kossowa; 4. okręgowy urząd Horodenka dla okręgów: Horodenki i Obertyna.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(Projekt do ustawy przemysłowej.)

Według wiadomości nadesłanych z krajów koronnych do dziennika *Austria* toczą się obrady w izbach handlowych nad projektem do ustawy przemysłowości. Po większej części ogólna rozprawa już ukończona, a komiteta zajmują się teraz wypracowaniem przedmiotów szczegółowych. Przedłożono już ważne w tej mierze zdania ministerstwu handlu, które z pochwałą uznaje gorliwość, z jaką się izby handlowe tym przedmiotem zajęły. Nawet nie ulega wątpliwości, że ten projekt do ustawy znajdzie pomyślne przyjęcie i ocenienie, gdyż we wszystkich swych częściach okazuje się być dokładnie rozpoznanym, jakby utrzymać prawdziwy środek między nieograniczoną wolnością przemysłowości i dotychczasowym przymusem cechów, tudzież innych profesyi, a na wszelki sposób przyczyni się bardzo do wzrostu naszej przemysłowości i handlu.

(Wykaz stanu austryackiego banku narodowego d. 2. maja 1854.)

Aktywa.

	zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.
Według statutów banku wybita moneta konwencyjna i sztaby srebrne					44,572.616	9 3/4
Eskomptowane efekta zapadłe między 5 i 92 dniami	48,654.181	14 3/4				
Detto detto Wiedeńskiego komitetu zapomogi	660.154	15				
Suma	49,314.335	29 3/4				
Detto w Pradze 2,473.293 zr. 46 k.						
Detto w Bernie 837.513 zr. 58 k.						
Detto w Peszcie 2,498.407 zr. 41 k.						
Detto w Tryeście 2,499.235 zr. 41 k.						
Detto we Lwowie 499.599 zr. 12 k.						
Detto w Lincu 475,496 zr. 57 k.						
Detto w Ołomuńcu 182.098 zr. 44 k.			9,465.645	59	58,779.981	28 3/4
Zaliczki na deponowane według statutów krajowe papiery państwa, spłacalne najdalej w 90 dniach	24,436.400	—				
Zaliczki dla niektórych gmin miejskich itd.	480.000	—			24,916.400	—
Ufundowany dług państwa na wykupienie pieniędzy papierowych, a mianowicie:	zł.	kr.			zł.	kr.
a) po 4% uprowizyonowany	31,907.141	2 1/4				
b) nieuprowizyonowany	33,525.394	1/4			65,432.535	2 2/4
Konwencyą z dnia 23. lutego 1852 ściągnięty po 2% uprocentowany dług, któremu saliny eraryalne za hypotekę służą					55,000.000	-
Dług zaręczenia administracyi państwa za wymieniane dotychczas bilety skarbowe					77,253.677	—
a) Pożyczka dla Węgier po 2pCt. — Przez państwo					500.000	—
b) Na wsparcie ubogich rękodzielników bez procentu — gwarantowana					771.500	—
Stan funduszu rezerwowego w papierach państwa					10.361.616	20
Stan funduszu pensyi w papierach państwa i akcyach bankowych					958.322	15
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów					1,699.059	48
					340.245.708	4

Pasywa.

	zł.	kr.
Obieg banknotów za wykupione dotychczas bilety skarbowe . . . 77,253.677 r.; Obieg banknotów za inne sprawy 189.034.783 r.	266.288.460	—
Fundusz rezerwowy	10.361.588	17 3/4
Fundusz pensyi	956.436	11
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się wymienić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	1.194.073	35 1/4
Fundusz banku, założony zapomocą 50.621 akcyi, po pierwotnej wkładce 600 złr. m. k. za akcyę	30,372.600	—
Wpłaty na akcye nowej emisyi	31,072.550	—
Suma	340.245.708	4

Wiedeń. 4. maja 1854.

Francya.

(Wiadomości z Brestu. — Agitacya prasy na korzyść święcenia niedzieli. — Rozkaz do organów prasy.)

Paryż, 2. maja. Ciało ustawodawcze potwierdziło wczoraj projekt do ustawy znoszącej karę śmierci.

Z Brestu donoszą z 28. kwietnia o odpłynięciu trzech kompanii piechoty marynarskiej i artyleryi na okrętach liniowych: „Duperré,“ „Trident“ i fregacie „Psyche“, należących do eskadry bałtyckiej. Cała ta eskadra ma się zebrać w Kiel, gdzie zapewne mimo przeciwnych wiatrów stanie już 10. maja.

— Arabski jenerał Yussuf, oddany marszałkowi St. Arnaud do dyspozycyi, miał otrzymać zlecenie, jak donosi pewien dziennik algierski, uorganizować na widowni boju (zapewne w Azyi) rodzaj wojny gierylasowej podług swego własnego planu. Oficer ten słynie z nadzwyczajnej zręczności w używaniu lekkiej kawaleryi.

— Niektóre organa prasy paryzkiej zaczynają agitować na korzyść święcenia niedzieli, i oświadczyły już nawet, że niebędą wychodzić w niedziele. *Univers* powiada przy tej sposobności: „Dzienniki, które z rozmaitych przyczyn żądają święcenia niedzieli, są już dość liczne, i zdaje nam się, że już czas dać dobry przykład. Niech idzie tu już o czyn jednego, gdyż większość prasy powzięła to chwalebne postanowienie.“

— Wczoraj zostali wezwani wszyscy żeranci i dyrektorowie dzienników politycznych do ministeryum spraw wewnętrznych, jedni w południe, drudzy o godzinie 4tej. Jak się dowiadujemy ogłoszono im formalny rozkaz do wszystkich organów prasy: 1) Ażeby nieprędzej od Monitora rozprawiały o projektach przedkładanych Ciału ustawodawczemu, lub dekretach przygotowanych do publikacyi. 2) Ażeby nigdy nie donosiły pierwej o zgonie jakiego żołnierza lub oficera w Oryencie, dopokąd nienadejdzie o tem urzędowa wiadomość; a 3) Ażeby nieogłaszały żadnych wiadomości mogących zatrważać publiczność, a mianowicie żadnych takich doniesień z widowni boju.

— Dla zawieszenia robót w niektórych warsztatach przyaresztowano wczoraj kilku robotników na placu Bastylli. *(W. Z.)*

Belgia.

(Belgia niedozwala korsarstwa.)

Bruxela, 25. kwietnia. *Monitor* zawiera następującą publikacyę: „Zawiadamia się stan handlowy, że do wszystkich władz sprawiedliwości, marynarki i wojska posłano instrukcye z uwiadomieniem, że niewolno korsarzom pod jakąkolwiek banderą i z jakiemikolwiek korsarskiemi listami czyli będąc sami, czyli też z zabranemi okrętami zawijać do portów i przypuszczeni być mają tylko podczas grożącego morskiego niebezpieczeństwa. Poleca się władzom publicznym czuwać nad korsarzami i zabranemi ich okrętami i kazać im ile możności jak najprędzej opuszczać porta nasze. Namienionym władzom nakazano, ażeby żadnym listom korsarskim, wydanym od mocarstw prowadzących wojnę, nieprzyznawały prawnej mocy obowiązującej, jeżeli rząd króla nieda do tego upoważnienia. Ktokolwiek zatem z krajowców uzbrajałby korsarzy albo brał udział w korsarstwie, naraziłby się najprzód na to, iżby z nim zagranicą postąpiono jak z korsarzem, a powtóre, iżby w obec sądów belgijskich uległ całej surowości ustawy.“

Dania.

(Wiadomości z Bałtyku. — Lody puściły. — Wyspy Alland nie są opuszczone.)

Kopenhaga, 2. maja. W Rydze ujrzano z wieży rotmańskiej trzy okręta angielskie krzyżujące po morzu; mimo to jednak zawinęło do portu 3 statków kupieckich.

Dwa okręta angielskie zbliżyły się ku ujściu Dźwiny (przed Rygą), lecz ostrzeliwane z bateryi rosyjskich cofnęły się wkrótce. Do Rewla zawinęło 218 okrętów kupieckich zaraz po stajaniu lodów.

Najnowsze doniesienia z Finlandyi sięgają mianowicie z Helsingfors po dzień 20., z Abo po dzień 21. kwietnia. W kilku mniej-

szych portach fińskich puściły lody, i natychmiast też otworzono komunikacye między temi portami.

Otrzymano też nowe wiadomości, że Rosyanie nie opuścili wysp alandzkich zupełnie. Przeciwnie uzbrojono wielką wyspę Ahwenomaa i wyprawiono tam świeże oddziały wojskowe z Finlandyi. Również nie potwierdza się i ta pogłoska, jakoby Rosyanie opuścili wyspę Oesel. Wyspa ta liczy 40.000 mieszkańców, a głównem jej miastem jest Arensburg. *(A. B. W. Z.)*

Rosya.

(Wiadomości z-nad Dunaju.)

Jenerał-feldmarszałek książe Warszawski krabia Paskiewicz-Erywański, przybywszy 3. kwietnia do Fokszan, przesłał następujące wiadomości o działaniach wojsk naszych nad Dunajem.

30. marca. Czarnowody i Karasu zostały zajęte przez partye kozaków pod wodzą podpułkownika Wałujewa i Fomina; mosty przy tych punktach są w naszem ręku. Posłane do Karakioj, Kekerleni i Machmud-Kojsu rozjazdy, odkryły tylko w tej ostatniej wsi nieprzyjaciela, w liczbie do 600 konnicy, z częścią piechoty. W zawiązanym wzajemnie ręcznym ogniem zabity 1 Turek: z naszej strony żadna nie zaszła strata.

Tegoż dnia, partya kozaków, z Assaułą Izmaiłowem, skierowana była do Kustenżi; dążąc tam brzegiem morza spotkała pod samem miastem pikietę piechoty, wystawioną ze dwóch stojących w porcie statków parowych (Angielskiego i Francuskiego). Pikieta wystrzeliwszy do kozaków uciekła ku morzu, dla połączenia się ze swoją rezerwą, złożoną z sześciudziesięciu Anglo-francuzów. Kozacy poszli w pogoń za nieprzyjacielem, ale ten cofnął się z największą szybkością, wpadł na łódki, i zdążył ku statkom parowym, które wszczęły ogień działowy. Od wystrzałów miasto zapaliło się w dwóch miejscach; kozacy żadnej nie ponieśli straty.

Kustendżi i Mangalia opuszczone zostały od mieszkańców; uczyniono rozporządzenie o wywiezieniu z Kustendżi zapasów jęczmienia dla naszej jazdy.

2. kwietnia. Podpułkownik Wałujew, odebrawszy wiadomość, że jazda turecka ciągnie na Czarnowody w znacznych siłach, wysłał na jej spotkanie dwie seciny dowodzonego przez się Dońskiego nr. 22 pułku. Turcy, ufając w swą liczebną przewagę, uderzyli w szaszki na secinę Setnika Nomikosowa, lecz Assauła Popow, z drugą seciną, atakował ich z boku. Podpułkownik Wałujew, który zdążył z rezerwą, uzupełnił porażkę nieprzyjaciela. Ścigani na przestrzeni dwóch wiorst Turcy zostawili na miejscu 40 trupa; nadto waleczni Dońcy wzięli 17 niewolnika, w liczbie których jeden jus-baszi; zdobyli też 25 koni, dwa znaczki i mnóstwo oręża; z naszej strony poległ jeden i ranieni trzej kozacy.

Po tak niefortunnem pokuszeniu, nieprzyjaciel opuścił Machmud-Kojsu.

Tureckie wojska, które uciekły z warowni niższego Dunaju, udają się do Warny i Szumli. Turcy plądrują osady chrześcian; Bulgary uzbrajają się w obronie świątyń Pańskich, którym grozi spustoszenie.

— Czytamy w *Dzienniku Odeskim:*

„W sobotę, 27. marca, o godzinie w pół do szóstej z rana, angielski parostatek wojenny „Fury," o sile 500 koni, uzbrojony 16 działami, zbliżył się na dwa strzały armatnie do grobli kwarantany. Wystrzelono doń z działa dwa razy prochem, a statek wywiesił flagę angielską, i nie rzucając kotwicy, wysłał do lądu szalupę pod flagą parlamentarską; oficer angielski pytał się czy konsul angielski jest jeszcze w Odessie; gdy oficer strażowy odpowiedział, że konsul już wyjechał, szalupa powróciła do swego okrętu; skoro oddaliła się od lądu więcej niż na strzał działowy, parostatek zbliżył się ku grobli, a że można go już było dosięgnąć, puszczono doń cztery kule rikoszetem, z których trzecia weń trafiła. Po pierwszym wystrzale, statek zwrócił się i rychło znikł, silnym i przyjaźnym wiatrem wspierany.

Trzy fregaty parowe, dwie angielskie a jedna francuska, od dziś rana, 1. (13.) kwietnia, krążą po naszej przystani."

(Gaz. Warsz.)

Księztwa Naddunajskie.

(Doniesienia o utarczkach z Grekami i z-nad Dunaju w Wiedeńskiej gazecie.)

Wiedeń, 6go maja. Z widowni boju piszą do dziennika „Soldatenfr." co następuje:

Według listów z 27. kwietnia otrzymanych z Prevesa, miał przywódzca powstańców Grivas ponieść pod Mezowo zupełną klęskę. Turkami dowodził w tej utarczce basza z Janiny. Powstańcy liczyli tylko 1000 zbrojnych, i nie mieli żadnych dział z sobą; opanowali oni kilkanaście domów, w których się zatarasowali, a kilka nieprzydatnych do obrony budynków spalili. Uderzyło na nich 3500 Turków w 8 dział. Grivas trzymał się przez 6 dni na swojem stanowisku; miał już 100 poległych i 165 rannych, a gdy mu nadto zabrakło amunicyi i żywności, postanowił przerznąć się z pozostałymi jeszcze towarzyszami swymi, i szukać w górach schronienia. Zamiar ten uskutecznił w nocy z 10. na 11. kwietnia, i wraz z 400 zbrojnymi dostał się na wzgórza Agraffa, gdzie tylko 16 przy nim pozostało, a reszta rozbiegła się na wszystkie strony. Grivas udał się do Tessalii nad granicę królestwa greckiego, i czekać tam myśli na nowe posiłki wojskowe, na pieniądze i amunicyę.

Były jenerał Tzavellas przebywa potąd jeszcze w Peta, gdzie rząd prowizoryczny dla Epiru i Tessalii zgromadza się na posiedzenia pod jego prezydencyą. Użala się wielce na niezgodę przywódźców i ochotników; znaczna z nich liczba nie chce uznać powagi rządu prowizorycznego i ustanawia sobie rząd osobny, jak na przykład rokoszanie w Skiatos i Skopelos. O klęsce, jaką według doniesień gazety tryestyńskiej ponieść miał Tzavellas z 3000nym oddziałem swoim, tudzież o zdobyciu Pety przez Turków nie wspominają sprawozdania najnowsze bynajmniej."

Dalej mówi sprawozdanie o rozszerzonej pogłosce, jakoby u wałów Trajana pod Czernowodą miała zajść między Rosyanami i Turkami batalia, i uważa pogłoski te za płonne i bezzasadne. Do 25. z. m. bowiem nie przystawiono do Szumli ani jeńców ani żadnych zdobyczy wojennych, i zdaje się raczej, że nad Dunajem zachowują się biernie po obydwóch brzegach, gdyż ani rosyjski ani turecki wódz nie wydał żadnych buletynów wojennych. Rosyanie nie oblegają potąd jeszcze twierdzy naddunajskiej Sylistryi, lecz z lewego brzegu Dunaju atakują tureckie wyspy naddunajskie: Olbina, Tarbaneki i Rakińską, gdzie dla bezpieczeństwa flotyli dunajskiej wypada zniszczyć lądowe bateryе tureckie. Straż przednia rosyjska stoi między Czernowodą i turecką Rasową, i w tem miejscu poniosła istotnie dość znaczne straty. Teraz cofnęły się ztamtąd wojska rosyjskie, a zniszczona przez Rosyan Rasowa utrzymuje od 24. kwietnia znów komunikacye z Sylistryą. Również i inne rosyjskie oddziały podjazdowe trzymają się wzdłuż wałów Trajana; w Bazarczyku nie ma ani rosyjskiej ani tureckiej załogi, i cała też prawie ludność tamtejsza wyszła w głąb kraju.

Wojska rosyjskie w Dobruczy ustawiono eszelonami w Babadaka, Tulczy, Izakczy, Maczynie, Dojanie, Hirsowie i Czernowodzie. Rosyanie stanowisk swoich ani nie fortyfikują ani nie wzmacniają wojskiem. Rzeczą też dziwną, że wszystkie transporta z Wielkiej Wołoszczyzny i Multan nie idą do Dobruczy lecz do Bessarabii; mianowicie zaś tyczy się to brygad należących do korpusu jenerała Osten-Sacken. Artyleryę i pontony złożone potąd w oszańcowanym obozie pod Dżurdżewem wyprawiono do Bukaresztu, a że i gościńcem wiodącym z Fokszan do stolicy wołoskiej nie posuwają się już żadne wojska, przeto mniemają powszechnie, że książę Paskiewicz odstąpił zupełnie od planu przeprawy za Dunaj i pochodu do Szumli. Zresztą trzech rozmaitych sprawozdawców donosi równocześnie o pogłoskach, jakoby Rosyanie przysposabiali się do zupełnego opuszczenia księztw naddunajskich. *(A. B. W. Z.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 8. maja. Dzisiejsza litogr. „koresp. austr." donosi z listów z Konstantynopola z d. 27. kwietnia, że nieporozumienie między ces. francuskim ambasadorem p. Baraguay d'Hilliers i wysoką Portą wywołane nakazanem wydaleniem z Turcyi Greków wyznania katolickiego, jest już załatwione. (Bliższe szczegóły jutro).

Tryest, 8. maja. Zniesiono sekwestr na dobra 160 osób z lomb. i 29. z wenec. prowincyi. O stanie urodzajów nadchodzą pomyślne wiadomości z prowincyi włoskich.

Kopenhaga, 7. kwietnia. Cała francuska eskadra morza bałtyckiego przybyła do zatoki Winga.

— Litogr. „koresp. austr." pisze: Telegrafem donoszą z Bukaresztu z d. 5. maja, że tamtejszy prefekt policyi wydał z rozkazu feldmarszałka księcia Paszkiewicza ogłoszenie, że Rosyanie opuścili wprawdzie Małą Wołoszczyznę ze względów strategicznych, lecz nie opuszczą bynajmniej Wielkiej Wołoszczyzny. Proklamacya jenerała Liprandi, rosyjskiego komendanta w Małej Wołoszczyźnie upomina ludność, ażeby się spokojnie zachowywała i dodaje, że armia rosyjska powróci niebawem do Krajowy i że osoby popierające Turków narażą się na śledztwo sądu wojennego. — Wyjazd księcia Paszkiewicza do Kalaraszu odłożony na czas nieoznaczony jeszcze.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 10. maja. Dziś płacono na naszym targu za korzec pszenicy po 24r.33k.; żyta 22r.4k.; jęczmienia 17r.57k.; owsa 11r. 12k.; grochu 25r.; kartofli 9r.54k.; — cetnar siana 2r.46k.; okłotów 2r.3k.; — sąg drzewa bukowego 25r., sosnowego 20r.; kwarta krup hreczanych 18k. w. w.

(Ceny targowe w Tarnowie.)

Tarnów, 2. maja. Na naszych targach od 15. do 30. kwietnia sprzedawano w przecięciu korzec pszenicy po 12r.11k.; żyta 11r.; jęczmienia 8r.24k.; owsa 4r.56k.; grochu 12r.24k.; bobu 9r.48k.; ziemniaków 4r.; — za cetnar siana płacono 1r.; okłotów 42k.; — sąg drzewa twardego kosztował 7r.14k., miękkiego 5r.23k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 10. maja.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	m. k.	6	14	6	17
Dukat cesarski	„ „	6	18	6	21
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	52	10	55
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	7	2	7 1/2
Talar pruski	„ „	2	2	2	4
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	32	1	33
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	45	92	—

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 8. maja o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 115½. Augsburg 137⅜. Frankfurt 137¼. — Hamburg 102⅛ l. Liwurna — l. Londyn 13 25 l., Medyolan 134½. Paryż 162⅛.

Obligacye długu państwa 5% 86½—86⅝. Detto S. B. 5% 111 — 112. Detto 4½% 77 — 77⅛. Detto 4% 69¾ — 70. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 89½ — 90. Detto z r. 1852 4% 88½ — 89. Detto 3% 56 — 57. Detto 2½% 43¼ — 43¾. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 85 — 85¼. Detto z krajów kor. 5% 84⅜—84½. Pożyczka z r. 1834 230—230½. Detto z r. 1839 124—124¼. Detto z 1854 90 — 90¼. Oblig. bank. 2½% 57 — 58. Obl. lom. wen. pożyc. z r. 1850 5% 103¾—104¼. Akc. bank. z ujmą 1200—1203. Detto bez ujmy 1050 — 1053. Akcye bankowe now. wydania 950—952. Akcye banku eskomp. 95—95½. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 212⅞ — 213. Detto Glognickiej — — —. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 275—277. Detto Tyrnawskiej 1. wydania — — —. Detto 2. wydania — — —. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej 54 — 54½. Detto żeglugi parowej 545 — 547. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 536 — 537. Detto Lloyda 597 — 600. Detto młyna parowego wiédeń. 136—136½. Renty Como 13 — 13¼. Esterhazego losy na 40 złr. 85 — 85½. Windischgrätza losy 29⅜ — 29⅝. Waldsteina losy 29⅜—29⅝. Keglevicha losy 10½—10¾. Cesarskich ważnych dukatów Agio 41—41¼.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 8. maja o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio 41. Ces. dukatów obrączkowych agio 40½. Ros. imperyały 11.2 Srebra agio 37 gotówka.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10. maja.

Obligacye długu państwa 5% 86⅛; 4½% 77¼; 4% —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; 2½% —. Losy z r. 1834 230¾; z. r. 1839 123½. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. 1212. Akcye kolei półn. 2130. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 543. Lloyd 601¼. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 473¾ złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 136⅞ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 136¾ l. 2. m. Hamburg 101¾ l. 2. m. Liwurna 132½ p. 2. m. Londyn 13.22. l. 3. m. Medyolan 134¼. Marsylia — l. Paryż 161⅞ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. 84⅛.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. maja.

Hr. Gołuchowski Artur, ze Skały. — PP. Wiśniewski Henr., z Dobrzan. — Rudolf, c. k. podpułkownik, z Drohowyża. — Obniski Wiktor, z Mycowa. — Dunin Jan, z Głemboki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10 maja.

Hr. Krasiński Piotr, do Rohatyna. — Hr. Komorowska Józefa, do Chorobrowa. — Hr. Golejewski, do Stanisławowa. — P. Korytowski Karol, do Podhajec.

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w kwietniu 1854.

Ilość wody meteorowej 4. 36‴ m. paryz.
Średni stan barometru 27″ 10. 25‴ m. wiéd. na 0° R. zred.
Najwyższy stan barometru d. 14go o god. 6. zrana 28″ 4. 1‴.
Najniższy stan barometru d. 29. o god. 10. wieczór 27″ 3. 5‴.
Chwiejność 1″ 0. 6‴.
Średnie ciepło + 3. 95° podług Reaumur'a.
Największe ciepło d. 22. i 23. o god. 2. popołudniu + 16°.
Najmniejsze ciepło d. 13go o god. 6. zrana — 4°.
Różnica temperatury 20°.
Panujący kierunek wiatru Zach. — Półn. Zach.

Całkiem pogodnych dni było 6; półpogodnych 17; całkiem pochmurnych 7; słońce jaśniało w 23 dniach; deszcz padał w 6, śnieg w 5 dniach. Gęsta mgła jednego dnia. Miesiąc ten był najsuchszy w ostatnich trzech latach. — Przez 4 dni, mianowicie 1., 2., 3. i 4. widziano po 7¾ god. wieczór w pobliskości kozła kometę. Ruch jego był bardzo szybki i od zachodu na wschód, środek zupełnie wykształcony, ogon dokładnie widzialny.

W kwietniu 1853.

Ilość wody meteorowej 2. 47″ m. paryz.
Średni stan barometru 27″ 9. 28‴ wiéd. miary na 0° R. zred.
Najwyższy stan barometru d. 30go 28″ 0. 21‴.
Najniższy stan barometru d. 15go 27″ 5. 36‴.
Chwiejność 6. 85‴.
Średnie ciepło + 3. 93° podług Reaumur'a.
Największe ciepło dnia 23go o god. 2. popołudniu + 12°.
Najmniejsze ciepło dnia 17go o god. 6. zrana — 4. 5°.
Różnica temperatury 16. 5°.
Panujący kierunek wiatru Zach. — Połud. — Półn. Zach.

Całkiem pogodnych dni 0; półpogodnych 6; całkiem pochmurnych 24. — Słońce jaśniało w 22 dniach, w 11 dniach bardzo krótko. Mgła w 11 dniach, 3 razy bardzo gęsta. — Deszcz padał w 17, śnieg w 8 dniach.

Lwów, 8. maja 1854.

Dr. Albin *Steblecki*,
suppl. profesor matematyki i fizyki przy c. k. drugiem wyższem gymnazyum.

Spostrzezenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zrana	27 8 7	+ 12°	+ 16°	cicho	pogoda
2 god. pop.	27 8 6	+ 16°	+ 12°	zachodni.₀	pochmurno
10 god. wie.	27 8 9	+ 13°		cicho	„

T E A T R.

Dziś: komedya niem.: **„Tanzmeister Pauxel.“**

Jutro: Na dochód JP. Adolfa *Linkowskiego*, po raz pierwszy:

„Córka Lichwiarza.“

Komedya w 2 aktach z francuskiego pp. Bayard i Duport, tłumaczona przez panią Halpert.

Osoby:

Grandet, kapitalista . . . . . *P. Linkowski*
Eugenia, jego córka . . . . . P. Linkowska.
Karol, kuzyn Eugenii . . . . . P. Kaliciński.
P. Mence, notaryusz . . . . . P. Ulrych.
Izydor, jego siostrzeniec . . . . . P. Wozniakowski.
Magdalena, służąca . . . . . P. Rutkowska.

Scena na wsi u P. Grandet.

Zakończy: po raz pierwszy komedya w 1 akcie z francuzkiego p. Etiene, p. n.:

„Godzina Małżeństwa.“

Osoby:

Pan de Marcé . . . . . *P. Linkowski.*
Germeuil, jego synowiec . . . . . P. Szturm.
Eliza, jego żona . . . . . P. Krzyżanowska.
Konstancya, jej przyjaciółka . . . . . P. Linkowska.
Saint-Arge . . . . . P. Kaliciński.

Rzecz dzieje się na wsi u p. de Marcé, ośm mil od Paryża.

Dnia 10go maja 1854 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujace pięć liczb:

80. 14. 89. 70. 28.

przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 20. i 31. maja 1854 roku.

K R O N I K A.

Dwunasta składka na obdzielenie jadłem i wsparcie ubogich miejscowych w dzień uroczystości zaślubin Jego c. k. Apost. Mości.

Złożyli pp.: A. Walter 4k. H. Pohl 1r., Klasztor Franciszkański 1r 30k, N. N. 12k., J. S. 6k., A. B. 6k., A. Zaleska 20k., B. Fedusiewicz 20k., R. Zieniewicz 20k., B. K. 20k., F. T. 20k., Dr. Kl. Raczyński 3r., T. Torosiewicz 4r., B. Kreutz 20k., Synowie Ehrbara 1r., Karolina Ehrbar 1r., Fr. Fiala 1r., M. Czuczek 1r., N. N. 1r.. P. Candow 2r., K. Zdych 10k., H. Niżankowska 5k., S. A. Buber 10k., Ch. T. Menkes 20k., F. Lirer 6k., S. Szapira 30k., Berl et Sussmann Lauer 1r., J. Thom 1r., Jan Hayderer 1r., Adolf Rudyński 30k., W. Bogucki 12k., Vrecha 2r., Rogalski 10k., Skrzyszowska 20k., Stein 10k., Michał Sieradzki 12k., Jakubowicz 10k., Sarewicz 10k., Józefa Wolf 20k., Alex. Summer 1r., Karol Perrot 1r., Jaworska 10k., W. Dietz 20k., E. Dzbańska 6k., A. Leeber 10k., J. Tarczyński 20k., Feliks Au 20k., Michalewiczowa 6k., Hubel 30k., Fr. Wyszyński 20k., Stanisław Ziołkowski 20k., S. Czepielowska 6k., Jan Białosiewicz 20k., Z. Baczewski 30k., A. Formandl 10k., J. K. 6k., S. A. 6k., E. Bernkard 4k., Z. Braon 6k., Majewski 3r., Pagowski 1r., J. Lewakowski 1r., Piotr Piller i Syn 1r., Matuszek 1r., N. N. 10k., Edmund Głowacki 2r., M. Lackowska 20k., K. Czerwona 20k., Jędrzej Sochocki 20k., Helena Turkułł 5r., A. Batowski 1r.

(Dokończenie nastąpi.)

— Hrabia Chambord ma zamiar udać się w lecie do Anglii i zjechać się tam z księciem Nemours i innymi członkami król. familii Orleańskiej. O zjazd ten umówiono się w zimie roku zeszłego podczas pobytu księcia Nemours w Frohsdorf.

— Cesarz rosyjski ma w Limeriku (w Anglii) nieruchomą posiadłość, przynoszącą rocznie 400 L. dochodu.

— (Lód na morzu bałtyckiem). Następujące data z ostatnich 11stu lat podają najdokładniejszy obraz wiosennej żeglugi w zatoce Kronsztadt: W roku 1842 przybył tam pierwszy okręt 10. maja, w r. 1843 — 13go, w 1844 — 13go, w 1845 — 24go, w 1846 — 28go kwietnia; w r. 1847 13go maja, w 1848 — 17go kwietnia, w 1849 — 15go maja; w 1850 — 12go, w 1851 — 2go, w 1852 — 25go, a w 1853 — 11go maja.

— *(Mattauphon).* Temi dniami słyszano na muzykalnym wieczorze w Paryżu po raz pierwszy nowy instrument muzyczny, zwany Mattauphon, po imieniu wynalazcy, artysty brukselskiego Mattau, który przez 18 lat pracował nad ułożeniem jego. Jestto rodzaj fortepianu w kształcie tablicy o pięćdziesięciu czterech szalkach szklannych rozmaitego rozmiaru i dźwięku. Główna trudność była w urządzeniu szkieł, na których czystości i jednostajności masy bardzo wiele zależy. Mechanizm gry na tym instrumencie zasadza się na poruszaniu krawędzi szkieł zwilżonemi palcami, zaczem można Mattauphon nazwać udoskonaloną harmoniką. P. Michotte, młody wirtuoza belgijski, wydobywał z niego na wspomnionym wieczorze zachwycające dźwięki i odbierał za nadzwyczajną swą biegłość rzęsiste oklaski. Dotychczas istnieją tylko dwa takie instrumenta.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*